

VII. A SPORTRENDEZVÉNY LÁTOGATÁSÁTÓL ELTILTÁS – BÜNTETŐJOGI VÁLASZ A FUTBALLHULIGANIZMUS ELLENI HARCBA

BORBÉLY ZOLTÁN –
FAZEKAS ATTILA ERIK –
KOVÁCS PÉTER

- VII.1. Szabályozási előzmények
  - VII.1.1. Nemzetközi kitekintés
  - VII.1.2. Hazai előzmények
- VII.2. A hatályos szabályozás bemutatása
- VII.3. A hatályos szabályozás elemzése és értékelése
  - VII.3.1. A kizárás
  - VII.3.2. A sportrendezvényről kitiltás
- VII.4. Gyakorlati tapasztalatok és de lege ferenda javaslatok
- VII.5. Felhasznált irodalom

*„Az a csapat, amelyik minden mérkőzését zárt kapu előtt akarja játszani, ne akarja, hogy neki szurkoljon a közönség!”
(Vitray Tamás)*

VII.1. SZABÁLYOZÁSI ELŐZMÉNYEK

VII.1.1. NEMZETKÖZI KITEKINTÉS

Az 1960-as évek Angliájában jelent meg a futballhuliganizmus mint a labdarúgás kísértő jelenségeként megismert viselkedésforma. Számos kutató a futball munkásosztály általi visszakövetelésével állítja párhuzamba a jelenség kialakulását. A futballhuliganizmus elterjedésének első öt évében megduplázódtak a bűncselekmények. Európában a liverpooliaknak volt a legrosszabb híruk.

Az angol szurkolók 1985-ben nagyban hozzájárultak a belgiumi Heysel-stadionban történt katasztrófához, ahol 39 halálos áldozatot követelt a Juventus szurkolóival történt összecsapás.¹ Az eset szomorú érdekessége, hogy az áldozatok többsége nem az

¹ A probléma már a mérkőzés előtt megkezdődött. A két szurkolótábor az akkor már elavult stadion padlózatának köveit dobálta egymásra. Őket mindössze egy gyenge drótkerítés és egy néhány méteres üres terület választotta el egymástól, melynek következményeként az angol drukkerek könnyedén betörték az olasz szurkolókhoz. A szektor nem bírt már el annyi embert, ledőlt egy fal és 39 ember – köztük 38 olasz

egymás elleni kézitusában veszítette életét, hanem a nézőtérén kitört pánikhangulatban az olasz szurkolók összetaposták egymást.

Egy hónappal a Heysel stadionbeli tragédiát megelőzően Angliában, a sheffieldi Hillsborough stadionban 96 ember halálát okozta a szurkolói rendbontás.² A katasztrófa cselekvésre kényszerítette a kormányt, így *Margaret Thatcher* felkérte *Lord Taylor* legfelsőbb bírósági bírót, hogy tegyen jelentést a stadionban történekről, és írja le a lehetséges megoldásokat a futballhuliganizmus megszüntetésére.

A Taylor-jelentés 1989. augusztus 4-én megállapította, hogy a tragédiát a rendőrség „rossz tömegkezelése” okozta, és cáfolta azokat a vádakot, amelyekkel a South Yorkshire-i rendőrség a szurkolókra próbálta áthárítani a felelősséget, mondván megkésve és ittas állapotban érkeztek. A jelentés ellenére a sheffieldi bíróság 1990. augusztus 14-én úgy határozott, hogy bizonyítottság hiányában sem a szurkolók, sem a rendezők felelősségét nem lehet kétséget kizáróan megállapítani, így a brit futball-történelem legsúlyosabb katasztrófájáért végül senkit sem vontak felelősségre.

Ennek ellenére, a Taylor-jelentés hatására jelentős (főként személyvédelmi és biztonságtechnikai) szigorítások történtek, amelyek az alábbiakban foglalhatók össze:

- átalakították a stadionokat, a régi állóhelyes rendszert ülőhelyek váltották fel (ezzel csökkentve a stadionok befogadóképességét és a túlszűfolttság okozta katasztrófák kockázatát);
- elkülönítették egymástól a rivális szurkolótáborokat;
- bevezették a teljes alkoholtilalmat a stadionokban és azok környékén;
- biztonsági kamerákkal ellenőrizték a szurkolókat³;
- komoly büntetésekkel, eltiltással szankcionálták a rendbontó nézőket;
- meghatározták a kötelező fejlesztési, pénzügyi és biztonsági szabályokat;
- bevezették a szurkolói azonosítás rendszerét.

Az angol futball megtisztult, a jelentést követő változtatások eredményeként mára a Premier League nemcsak a folyamatos botrányoktól mentes, hanem a világ egyik legnépszerűbb, legmagasabb minőséget nyújtó labdarúgó-bajnoksága.

VII.1.2. HAZAI ELŐZMÉNYEK

Hazánkban már az államszocializmus alatt is megjelent a futballhuliganizmus, igazán azonban a mai napig is komoly feszültségeket magában hordozó Újpest–Ferencváros viszály az 1970–80-as években kezdődött el. A parázs hangulatot az okozta, hogy az akkori Újpesti Dózsa a Belügyminisztérium csapata volt, míg a Ferencváros a hata-

szurkoló – veszítette életét. Az eset következtében az angol klubokat eltiltották az európai kupaküzdelmektől.

² Fél órával a kezdés előtt már zsúfolásig tele voltak a szektorok, ám a rendőrök folyamatosan engedték be az újabb nézőket. Ahogy ők benyomultak, az előttük állókat nekinyomták a pályát védő vasrácsnak.

³ Noha a Taylor-jelentésben megfogalmazott, zárt kamerarendszerre vonatkozó ajánlás soha nem lépett hatályba kötelező normaként, szinte minden első- és másodosztályú klub stadionjában kiépítették.

lommal szemben álló ellenzéket képviselte. A verbális csaták mellett fizikai összecsapások is előfordultak.

A korszakra jellemző szigor és a határozott rendőri fellépés könnyedén elérte, hogy a Népstadionban megrendezett kettős rangadókon is alapvetően rendben és fegyelemben tudták tartani az oda kilátogató, nem ritkán hetven-nyolcvanezer nézőt.

A rendszerváltás hatása a futballban is érezhető volt: a stadionokban megjelentek az *ultrák*, és új szurkolói kultúrát honosítottak meg. Az „ultrásodás” hatására az egyre vehemensebb, agresszívabb stílus határozta meg a szurkolást. Előtérbe kerültek a szurkolói összecsapások, rendszeressé váltak a mérkőzést megelőző és az azt követő verekedések, rendzavarások.

1999. április 17-én az FTC–UTE mérkőzést megelőzően többszáz ferencvárosi szurkoló támadt rá a vendégszurkolók biztosítását végző rendőrökre. Lovas rendőrök bevetésével sikerült oszlatni a tömeget.

2012. augusztus 15-én a Puskás Ferenc stadionban lejátszott Magyarország–Izrael felkészülési mérkőzésen elhangzottak a „*Mocskos zsidók!*” rigmusok, Palesztina éltetése és a FIFA Fegyelmi Bizottsága által „náci szimbólum”-nak minősített árpád-sávos zászlók lengetése bontotta meg a mérkőzés rendjét. A verbális sértő megnyilvánulásokra a rendező azonnal reagált és felszólította a szurkolókat a sportszerűtlen magatartás beszüntetésére, a biztonsági szolgálat tagjai pedig felvonultak a szektor körül. A biztosítás parancsnoka rövid mérlegelés után úgy döntött, hogy a szektorkiürítés a korábbi tragikus tapasztalatok miatt (lásd a Hillsborough és Heysel stadionkatasztrófák) sokkal súlyosabb következményekkel járhatott volna.⁴

VII.2. A HATÁLYOS SZABÁLYOZÁS BEMUTATÁSA

A Btk. új büntetési nemként vezette be a sportrendezvények látogatásától való eltiltást (a továbbiakban: eltiltás). A büntetés „a sporthuliganizmus elleni megfelelő fellépés jegyében született, és felfogható a kitiltás sajátos formájaként is. A különbség nyilvánvaló: a tartózkodás lehetőségének megvonása nem egy állandó közigazgatási egységhez, hanem sportrendezvények idejére, azok lebonyolításának helyszínéhez kötődik.”⁵

Az eltiltás kiszabásának feltétele, hogy a bűncselekményt az elkövető a sportrendezvényen (vagy oda menet, illetve onnan távozóban), vagy a sportrendezvénnyel összefüggésben kövesse el. A futballhuliganizmus mint jelenség nemcsak a stadion területéhez vagy annak közvetlen környezetéhez kötődik, hanem a sportrendezvényhez vezető és az onnan visszavezető úthoz is. Tipikus elkövetési mód a szállítóeszköz (vonat, autóbusz) megrongálása, az útba eső benzinkutak, vendéglátóegységek árukészletének elvétele és „ellenszolgáltatás nélküli eltulajdonítása”.

Az eltiltás büntetés bármely a *sportról szóló 2004. évi I. törvény* (a továbbiakban: sporttörvény) szerinti szövetség (pontosan: országos sportági szakszövetség) ver-

⁴ Ilyenkor tipikus magatartás, hogy a látszólag neutrális, de fizikai atrocitás esetén aktivizálódó, addig passzív tömeg a rendfenntartók ellen fordul, azok határozott fellépése esetén pedig menekülés közben a szurkolók összetaposhatják egymást.

⁵ BELOVICS – GELLÉR – NAGY – TÓTH (2014).

senyrendszerében (bajnokságában) meghatározott sportrendezvényre (versenyre, mérkőzésre) vonatkozhat (ideértve általában az eltiltás alkalmazására okot adó bűncselekmény elkövetésével érintett sportág versenyét, mérkőzését), illetve sportlétesítmény(ek)re meghatározottan érvényesül a bíróság ítéletében.

Időtartama legalább egy, legfeljebb öt év, attól függetlenül, hogy az eltiltás a fentiek közül melyik opció alapján kerül meghatározásra.

Az eltiltás önállóan vagy más büntetés mellett egyaránt kiszabható. Háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetési tételű bűncselekmény elkövetése esetén szabadságvesztés-büntetés helyett, illetve elzárással büntetendő bűncselekmény elkövetése esetén elzárás helyett is kiszabható az új Btk. szerint az eltiltás büntetés.

Eltiltás büntetés kiszabására csak a bíróság jogosult, arról a szervező, vagy szabálysértési hatóságként eljárva a rendőrség nem jogosult dönteni.

A szabadságvesztésben eltöltött idő nem számít bele az eltiltásba, és ugyanez alkalmazandó, ha az elítélt kivonná magát a szabadságvesztés végrehajtása alól. A feltételes szabadság tartama azonban beleszámít, feltéve hogy a bíróság ezt nem szüntette meg.

A megfelelő végrehajtás elengedhetetlen feltétele, hogy a sportrendezvény szervezője a beléptetéskor megvizsgálja, a néző a sportrendezvények látogatásától eltiltás büntetés hatálya alatt áll-e.

A jogkövetkezmény végrehajtását a sportrendészeti nyilvántartás alapján a rendőrség végzi. A sportrendészeti nyilvántartás tartalmazza többek között az eltiltás hatálya alatt álló személy fontosabb személyes adatait, az elkövetett bűncselekmény megnevezését, az eltiltás időtartamát, valamint a sportlétesítmények megnevezését és a sportrendezvények körét, amelyekre a sportrendezvények látogatásától való eltiltás hatálya kiterjed.

Ha az eltiltott személy az eltiltás szabályait megszegi, szabálysértést követ el [Szabs. tv. 201. § (2) és (3) bekezdés].

VII.3. A HATÁLYOS SZABÁLYOZÁS ELEMZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

A szankció megnevezése tekintetében semmi szükség a „való” kitételre, a nyelvtanilag helyes elnevezése: eltiltás sportrendezvények látogatásától.

- Az eltiltás (azaz a büntetőjogi büntetés) mellett a jogrendszerben ismeretes
- a sportrendezvényen történő részvételből való kizárás (a továbbiakban: kizárás); illetve
  - a sportrendezvényről kitiltás.

VII.3.1. A KIZÁRÁS

A kizárás szankció a sporttörvény korábban hatályos eltiltás büntetésének pontos megfelelője.

A sporttörvény ugyanis az eltiltás fogalmat a sportrendezvénnyel összefüggésben elkövetett bizonyos típusú jogsértések esetén már az új Btk. hatálybalépését meg-

előzően is éveken át használta. A sporttörvény 2013. június 30-ig hatályos 73. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint „a szervező az általa szervezett sportrendezvény esetén köteles a sportrendezvényről eltávolított személy részére a belépőjegy-eladást megtagadni, valamint megakadályozni, hogy a sportrendezvényen részt vehessen”. A Btké. változtatta meg a korábbi szankció elnevezését, a módosítás célja a Sporttörvény és az új Btk. közötti összhang megteremtése, a jogalkalmazás megkönnyítése és a jogbizonytalanság kiküszöbölése volt. A hatályos sporttörvényben szabályozott „sportrendezvényen történő részvételből való kizárás” tartalmilag, a gyakorlati alkalmazás szempontjából, mindenben megfelel a 2013. július 1-jét megelőzően a sporttörvény alapján alkalmazott, „sportrendezvény látogatásától eltiltás” *magánjogi szankciónak*, a módosítás a jogintézmény tartalmát nem érinti.

A sportrendezvényen történő részvételből kizárható az a személy is, akit el kellett volna távolítani, de erre azért nem került sor, mert a sportrendezvény helyszínén való szervezői (rendezői) beavatkozás következtében olyan nézői cselekmény volt várható, amely a sportrendezvény biztonságát aránytalanul veszélyeztette volna.⁶

A kizárás tehát a szervező által, magánjogi szankcióként kerül alkalmazásra. A rendező a törvényben foglalt feltételek bekövetkezése esetén gyakorolt kizárást nem hatósági jogkörben eljárva gyakorolja, mivel a közérdek védelme itt csak másodlagos, nem hatósági jellegű, de közvetve a közérdek védelmét is szolgálhatja, azaz elsősorban a magántulajdon védelme érdekében meghatározott tevékenységet végez a kizárás alkalmazásával, továbbá személyi és vagyoni érdekeket és értékeket is véd. A kizárás mint a szervező által alkalmazható jogkövetkezmény azért került a sporttörvényben szabályozásra, mert az nem büntetőjogi szankció, értelemszerűen nem büntető-, illetve szabálysértési tényálláshoz kapcsolódik.

A sporttörvény a kizárás (korábban eltiltás) alkalmazását a sportrendezvény résztvevőjének korábbi magatartása miatt alkalmazandó sportrendezvényről történő eltávolításához köti. Eltávolítás alkalmazására akkor kerül sor (mégpedig kötelezően), ha a néző nem felel meg a beléptetés feltételeinek. A néző a sportrendezvény helyszínére akkor léptethető be, ha:

- érvényes belépőjeggyel, bérlettel vagy más, a sportrendezvény helyszínére való belépésre jogosító igazolással rendelkezik;
- nyilvánvalóan nem áll alkohol, kábítószer vagy más bódító hatású szer befolyása alatt;
- nem tart magánál szeszes italt, kábítószer, valamint olyan tárgyat, amely a sportrendezvény megtartását, továbbá mások személyi és vagyonzbiztonságát veszélyezteti, vagy amelynek a sportrendezvényre való bevitelét a szervező a belépőjegy vásárlását megelőzően megtiltotta, és erről a belépőjegy vásárlóját megfelelő módon tájékoztatta;
- nem tart magánál mások iránti gyűlöletre uszító feliratot, zászlót vagy egyébként jogszabály által tiltott önkényuralmi jelképet;

⁶ Sporttörvény 73. § (4) bek. Lásd a korábbiakban említett, 2012. augusztus 15-én rendezett Magyarország–Izrael válogatott labdarúgó-mérkőzést, amely miatt a 2013-as magyar–román Eb-selejtező zárt kapuk mögött került megrendezésre.

- nem áll kizárás, a sportrendezvények látogatásától eltiltás büntetés vagy a szabálysértési kitiltás hatálya alatt;
- vállalja, hogy a rendező felszólítására igazolja személyazonosságát; valamint
- tudomásul veszi, hogy a sportrendezvény ideje alatt róla kép- és hangfelvétel készíthető.⁷

A szervező köteles azt a résztvevőt, aki a sportrendezvény megtartását, illetve mások személyi és vagyonbiztonságát veszélyezteti, vagy rasszista, gyűlöletre uszító, másokban félelmet keltő, vagy másokat megbotránkoztató, nem a sportszerű szurkolással, buzdítással összefüggő magatartást tanúsít, e magatartások abbahagyására felszólítani.⁸ Az eltávolítás akkor is kötelező, ha ezt a magatartást a résztvevő a rendező figyelmeztetésére nem hagyja abba.

A rendező az eltávolítandó személyt felszólítja személyazonossága igazolására. Amennyiben az eltávolítandó személy a felszólításnak nem tesz eleget, a rendező – jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – a rendőrséget haladéktalanul értesíti az igazoltatás érdekében. A rendőrség kiérkezéséig, de legfeljebb az értesítéstől számított harmadik óra végéig a rendező az eltávolítandó személyt visszatarthatja, feltéve hogy a visszatartásra a helyszínen működő képfelvévő eszköz látóterében kerül sor. A visszatartott személy rendőrség által történő igazoltatása esetén a szervezőt kell a *Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény* 24. § (4) bekezdése szerinti igazoltatást kérőnek tekinteni.

A fentiekhez kapcsolódnak a sportrendezvény szervezője részére előírt tájékoztatási kötelezettség szabályai is. A szervező ugyanis a résztvevőt a beléptetés feltételeiről, az ellenőrzés módjáról és az eltávolítás lehetőségéről a sportlétesítményen kívül és annak területén jól látható, piktogramokkal is ellátott, aktualizált hirdetőmenyeken, valamint a belépőjegyen és a bérleten köteles – magyar, angol, német és a külföldi vendég sportszervezet országa szerinti nyelven is – tájékoztatni.⁹ A sportrendezvényen történő részvételből való kizárás lehetőségéről a szervező a sportlétesítményen kívül és annak területén jól látható hirdetőmenyben köteles tájékoztatást adni, amit – általános szerződési feltételként – magyar, angol, német és a külföldi vendég sportszervezet országa szerinti nyelven is fel kell tüntetni.¹⁰

A sportrendezvényen való részvétel és a mérkőzés megtekintésének feltétele a jegy megvásárlása, amellyel polgári jogi jogviszony jön létre a szervező és a sportrendezvény résztvevője (illetve a néző) között. A sporttörvény által a jegyvásárlás mellett további feltételként előírt, a néző részvételével összefüggésben elvárt követelményeket – a sporttörvény kötelezően alkalmazandó rendelkezései mellett – összefoglalva általános szerződési feltételekként is előírhatják a szervezők. A Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) hatályos rendelkezései szerint általános szerződési feltételnek minősül az a szerződési feltétel, amelyet az egyik fél több szerződés megkötése céljából

⁷ Sporttörvény 71. § (1) bek.

⁸ Sporttörvény 71. § (2) bek.

⁹ Sporttörvény 71. § (5) bek.

¹⁰ Sporttörvény 73. § (1) bek. második mondat.

egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre meghatároz, és amelyet a felek egyedileg nem tárgyaltak meg.

A Ptk. lényeges rendelkezése még, hogy az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje. Ennek gyakorlati érvényesülését szolgálja a sporttörvényben előírt jól látható közzététel kötelezettsége a sportrendezvény helyszínén – beléptetés során a kapuknál és a sportlétesítmény területén belül egyaránt –, és ha azt a másik fél kifejezetten, vagy ráutaló magatartással elfogadta. (Ez a feltétel a bérlet, illetve jegy megvásárlásával megtörténtnek minősül.)

A beléptetés megtagadásának – személy- és vagyónvédelmi – okai, illetve a tájékoztatási kötelezettség előírása olyan mélységben körülbástyázzák a kizárás lehetséges alkalmazását, hogy az önkényes visszaélés a jogintézmény rendeltetésszerű alkalmazásával kapcsolatban nem merülhet fel.

A kizárás alkalmazása arányos eszközökkel védi egyrészt a tulajdonos érdekeit (például a vagyoni károkozással szemben), másrészt biztosítja azt, hogy egyes személyek biztonsága, alapvető emberi jogainak védelme (hiszen a rasszista jelszavak hangoztatásával alapvetően sérülhet az emberi méltósághoz való jog), továbbá – *másodlagos hatásként* – a közbiztonság rendjének fenntartása biztosított legyen. A kizárás alkalmazásával tehát a szervező tulajdonképpen a sportlétesítmény tulajdonosának érdekeit szem előtt tartva, de a közösség érdekeit is védve alkalmaz olyan jellegű korlátozó szabályokat egyes személyekkel szemben, amelyek *a sportrendezvények látogatásától eltiltás* büntetés (mint már büntetőjogi szankció) és a szabálysértési kitiltás mellett is biztosítják a sportrendezvények biztonságos megrendezését.

A kizárás lehetséges alkalmazása a fentiekből következően tehát *alapvetően polgári jogi jellegű szankció*, és mint ilyen, az erre vonatkozó garanciákkal került szabályozásra. A védendő érdek ugyanakkor egyidejűleg köz- és magánérdek is egyaránt.

A kizárás büntetés alkalmazásának kereteit szintén a sporttörvény határozza meg. A sportrendezvényen történő részvételből való kizárás időtartama hat hónapnál rövidebb nem lehet, és a szervező által szervezett minden sportrendezvényre vonatkozó kizárás esetén a két évet, a meghatározott sportlétesítményre vonatkozó kizárás esetén a négy évet nem haladhatja meg.¹¹

A „szervező által szervezett minden sportrendezvény” és a „meghatározott sportlétesítmény” elhatárolása a gyakorlati jogalkalmazás során problémákat vethet fel, mivel a szervező sportrendezvényt szervez, a sportrendezvények pedig – általában, az esetek túlnyomó többségében, a sportágak legnagyobb részében – sportlétesítményben kerülnek megtartásra. Továbbá a szervező az általa szervezett sportrendezvényeket az esetek többségében egy meghatározott sportlétesítményre nézve szervezi (X klub a hazai mérkőzéseit általában mindig Y stadionban tartja). Erre tekintettel a két-, illetve négyéves kizárás vélhetően akkor merülhet fel gyakorlati szempontból is értelmezhetően, ha szervezőként a bajnokság egészét kiíró országos sportági szakszövetség jár el, vagy a válogatott részvételével megtartott sportrendezvényekről kell állást foglalni, ezek esetében ugyanis szintén a szakszövetség jár el szervezőként.

¹¹ Sporttörvény 73. § (2) bek.

A kizárás büntetés alkalmazása írásbeliséghez kötött, azt a szervező köteles megküldeni a sportrendészeti nyilvántartás részére. A kizárásról való döntést a kizárással érintett nézővel közölni kell.

A sporttörvény fent hivatkozott rendelkezése alapján a kizárásról határozatot kell hozni, amit az alábbiak szerinti tartalommal és eljárási szabály alkalmazásával meg kell küldeni a sportrendészeti nyilvántartás részére. Tekintettel arra, hogy a kizárásról rendelkező határozat személyes adatokat is tartalmaz, ezért a határozatot csak a sporttörvényben meghatározott esetekben és módon, a leírt célból lehet továbbítani, kizárólag a sportrendészeti nyilvántartás részére, a személyes adat kezelése során a szervező *az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényben* foglaltak szerint köteles eljárni.

A szervező az általa kizárt személy nevét, születési helyét és idejét, a kizárás időtartamát, a sportlétesítmény megnevezését, valamint azon sportrendezvények körét, amelyre a kizárás hatálya kiterjed, továbbítja a sportrendészeti nyilvántartásba.¹²

Mivel a kizárásról a szervező polgári jogi úton határoz, ezért tárgyalás tartása, vagy a kizárással érintett néző meghallgatásának kötelezettsége nem merül fel a kizárás büntetés alkalmazásával összefüggésben. A törvény garanciális szabályként rögzíti, hogy a szervezőnek a sportrendezvényen történő részvételből való kizárásra vonatkozó döntése ellen a néző bírósághoz fordulhat. A jogérvényesítés tehát a néző tekintetében is biztosított, a kizárás alkalmazása nem lehet önkényes. A bírósághoz fordulás életszerű esete lehet a fentebb már ismertetett tájékoztatási kötelezettség megszegése, vagy annak bizonyítása, hogy a kizárást megalapozó eltávolítás, vagy ennek eredményeként a belépőjegy-, bérletértékesítés megtagadása nem volt jogszerű.

VII.3.2. A SPORTRENDEZVÉNYRŐL KITILTÁS

A sportrendezvényről kitiltás – mint szabálysértésként alkalmazható intézkedés – szabályait a Szabs. tv. tartalmazza¹³, ami önálló intézkedésként, más intézkedés vagy szabálysértés miatt alkalmazott büntetés mellett is kiszabható.

A szabálysértési kitiltás egyik változata szerint a sportrendezvényen való részvétellel, az odautazással vagy az onnan történő távozással összefüggő szabálysértés miatt az eljárás alá vont személy kitiltható bármelyik sportszövetség versenyrendszerében megrendezésre kerülő sportrendezvényről, valamint bármelyik sportszövetség versenyrendszerében megrendezett sportesemény helyszínéül szolgáló sportlétesítményből.¹⁴

A kitiltás legrövidebb tartama hat hónap, leghosszabb tartama két év.

A fentiekben ismertetett szabálysértési kitiltás nem keverendő össze a büntetőjogi kitiltással, amelyet az új Btk. a büntetések között nevesít.¹⁵

A sportrendezvény helyszínére nem léptethető be a szabálysértési kitiltás hatálya alatt álló, illetve részére a belépőjegy, bérlet értékesítését és a sportrendezvény hely-

¹² Szabs. tv.73. § (5) bek.

¹³ Szabs. tv. 8. § (1) bekezdés c) pont.

¹⁴ Szabs. tv. 19. § (1) bek.

¹⁵ Btk. 33. § (1) bek. g) pont.

színére való belépését meg kell tagadni. A szabálysértési kitiltás hatálya alatt álló személyek adatai is szerepelnek a sportrendészeti nyilvántartásban.

A következő táblázat segít a hazai jogunkban szereplő három, sportrendezvényrel kapcsolatos szankció összevetésében:

	Eltiltás (sporttörvény)	Kitiltás (Szabs. tv.)	Sportrendezvények látogatásától való eltiltás (Btk.)
tartalom	sportrendezvény	– sportrendezvény – sportlétesítmény	– sportrendezvény – sportlétesítmény
tartam	6 hó – 2/4 év	6 hó – 2 év	1–5 év

VII.4. GYAKORLATI TAPASZTALATOK ÉS DE LEGE FERENDA JAVASLATOK

Az Országos Rendőr-főkapitányság tájékoztatása alapján a 2016. március 1-jei állapot szerint 43 kizárt; 24 eltiltott; és 4 kitiltott, összesen 71 személy szerepel a sportrendészeti nyilvántartásban (ebből mindössze egyetlen kizártja van a kosárlabda sportágnak, a többi mind futball vonatkozású).

Az adatok alapján megállapítható, hogy a bíróságok és az ügyészek a kezdeti bizonytalanság után végre elkezdték alkalmazni az eltiltás intézményét, amely egyébként hosszas egyeztetések után, az Emberi Erőforrások Minisztériuma (Emmi) előkészítő munkájának köszönhetően került be a negyedik büntetőkódex újdonságai közé.

A bírósági gyakorlatban korábban azért nem alkalmazták a szabálysértéseknél a kitiltás intézményét, mert az eljáró bírónak meggyőződésük volt, hogy nem tudják a szankciót a jogszabályoknak megfelelően érvényesíteni, hiszen a manuális ellenőrzés adatvédelmi aggályokat is felvetett. A Magyar Labdarúgó Szövetség (MLSZ) stadionbiztonsági projektjének megvalósulása előtt ugyanis nem volt biztosítva, hogy az elektronikus/informatikai ellenőrzés megfeleljen a személyes adatok védelméhez fűződő jogszabályi előírásoknak.

Jelenleg már nem az ismeretek hiányával vagy a szankció újszerűségével van elsősorban gond; a problémák a végrehajtás folyamatában adódnak. Ilyen gyakran előforduló tipikus hiba például, hogy a bíróságok a sportrendezvények látogatásától eltiltást is tartalmazó ítéleteiket nem a sportrendészeti nyilvántartás rendszerébe küldik, hanem a sportági szakszövetségbe, tipikusan az MLSZ-be.

Ahogy az a fenti adatokból is kiderül, a szabálysértési hatóságok még nem alkalmazzák a sportrendezvényről kitiltás jogintézményét. Azokon a sportrendezvényeken, ahol nincs névre szóló jegyértékesítés, nem is hoznak kizáró határozatokat a sportszövetségek vagy sportszervezetek. Ahhoz, hogy ezeken a helyeken áttörést érjünk el, folytatni kell a stadionbiztonsági rendszerek fejlesztését.

Összességében kijelenthető, hogy a stadionbiztonsági rendszer mellett működtetett sportrendészeti nyilvántartás jól működik, folyamatos felügyelete biztosított, így Magyarországon több mint negyedszázados késéssel, de megvalósulhat a Taylor-jelentés egyik legfontosabb ajánlása: a szurkolói anonimitás felszámolása. Az ugyan

továbbra is kérdéses, hogy ez vénaszkennerrel vagy más (biometrikus azonosításra is alkalmas) kamerarendszerrel, illetőleg egyéb módon történjen, de ennek megválaszolása nem jogi természetű probléma.

Ne felejtjük el azonban, hogy a sportpályák szellemiségétől teljességgel idegen kerítések, rácsok *végleges eltávolítása* alapvetően nem büntetőjogi kérdés, mint ahogyan az sem, hogy a helyenként félelemkeltő biztonsági embereket a későbbiekben szolgáló jellegű stewardok, esetleg stewardessek váltsák fel...

VII.5. FELHASZNÁLT IRODALOM

- BEDŐ Péter (2013) „Gondolatok a sportrendezvény nézőivel szemben alkalmazható szankciók új rendszeréről”
http://www.mabie.hu/sites/mabie.hu/files/Gondolatok_sportrend_szankciok_2013-08-13_veg.doc.
- BELOVICS Ervin – GELLÉR Balázs – NAGY Ferenc – TÓTH Mihály (2014) *Büntetőjog I. Általános rész. A 2012. évi C. törvény alapján*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2014.
- GÖRGÉNYI Ilona – GULA József – HORVÁTH Tibor – JACSÓ Judit – LÉVAY Miklós – SÁNTHA Ferenc – VÁRADI Erika (2014) *Magyar Büntetőjog. Általános Rész*. Wolters Kluwer, Budapest, 2014.
- TÓTH Mihály (2011) „Remények és aggodalmak negyedik Büntető Törvénykönyvünk bölcsőjénél” *Állam- és Jogtudomány*, 2011/4. 435–455. o.